

Nr 362

Av herr Mattsson m. fl., i anledning av Kungl. Maj:ts framställning om anslag till Bidrag till byggande av enskilda vägar.

(Lika lydande med motion nr 287 i Första kammaren)

I årets statsverksproposition hemställes att för budgetåret 1964/65 riksdagen måtte anvisa ett reservationsanslag av 17,6 milj. kronor till byggande av enskilda vägar. Detta belopp är 2,9 milj. kronor lägre än det som väg- och vattenbyggnadsstyrelsen föreslagit.

Genom den under de senare åren starkt ökade biltrafiken har kraven på vägarnas standard och framkomlighet ävenledes i hög grad ökat. Detta gäller icke enbart de stora allmänna vägarna utan i mycket stor omfattning även de s. k. enskilda vägarna, vilka ofta får mottaga en omfattande trafik av utomstående, som motiverar att vägarna borde förändras till allmänna och helt skötas av staten. Då så icke kan ske inom rimlig tid, beroende på att de medel som ställes till förfogande för upprustning av de nuvarande allmänna vägarna är otillräckliga, måste alltså även för lång tid framåt en mängd viktiga vägar skötas av andra än staten.

Många av dessa enskilda vägar är nu i behov av omedelbar ombyggnad eller förbättring. De behöver breddas, rätas och grundförstärkas och i många fall förses med en enklare beläggning, då det är fullkomligt omöjligt att på ett tillfredsställande sätt sköta underhållet av en grusväg, som har en stark trafikbelastning.

Den ökade fritiden och den snabbt växande bilismen har ökat efterfrågan på fritidshem. Varje år byggs ett mycket stort antal nya sommarstugor av tätorternas befolkning. Dessa stugor liksom de många tältplatserna, vilka blir allt vanligare, uppföres ofta flera kilometer från allmän väg. De som skall dit nödgas då att färdas på de enskilda vägar som finns. Men dessa vägar har genom den ökade trafiken kommit i ett dåligt skick på många platser. De var nämligen från början byggda bara för ett fåtal bofasta och dessa anpassade i allmänhet trafiken så, att vägarna inte utsattes för något större slitage. Men genom den intensiva trafik, som numera förekommer, blir förhållandena annorlunda. Vägbanan sönderkörs. Därjämte medför dessa ofta smala och krokiga vägar, där sikten kan vara mycket dålig, stora risker. Detta föranleder ofta kollisioner och därtill faror för cyklister och gående. Det sistnämnda gäller framför allt barnen. Man kan därför säga, att sommartrafiken på grund av vägarnas standard medför stora svårigheter för de enskilda vägghållarna liksom den också ofta minskar den trivsel, som sommarvistelsen kan ge dem, som flyttar ut från tätorterna, och är till hinder och obehag för den bofasta befolkningen. Därtill kommer att trafi-

kerande av dåliga vägar blir dyrbart för både den enskilde och samhället. Bilarna skakas sönder och kostnaderna för reparationer till följd därav liksom på grund av kollisioner är betydande. Ännu allvarligare är givetvis att personskador ofta uppkommer.

Med säkerhet kommer framdeles att krävas avsevärt högre belopp för att de enskilda vägarna skall kunna betjäna allmänheten på ett tillfredsställande sätt. Vi betraktar därför väg- och vattenbyggnadsstyrelsens förslag såsom ett minimibelopp och förutsätter en successiv höjning de närmaste åren. Enligt vad vi erfarit fanns en brist på ca 8 milj. kronor, då väg- och vattenbyggnadsstyrelsen den 25/11 1963 till Kungl. Maj:t framlade sitt förslag till fördelning av anslaget: Bidrag till byggande av enskilda vägar för budgetåret 1963/1964. Trots det att väg- och vattenbyggnadsstyrelsen i sin skrivelse till länsstyrelserna begärde återhållsamhet vid länsstyrelsernas anslagsäskanden, måste man nedskära de blygsamma kraven med över en tredjedel.

Enligt gällande statsbidragsförfattning kan bidrag till underhåll av enskild väg beviljas om vägen trafikeras av andra än väghållarna själva, men byggnadsbidrag kan endast beviljas till byväg, varmed förstås en väg, som tjänar som utfartsväg för i allmänhet tre året om bebodda fastigheter.

Som ovan nämnts finns det vissa vägar till fritidsområden, där särskilt sommartid mycket stark biltrafik förekommer. Till vissa av dessa vägar utgår statsbidrag till underhållskostnaderna, men av formella skäl kan bidrag icke utgå till en välbehövlig upprustning eller ombyggnad av sådan väg, om exempelvis den fasta bebyggelsen är för ringa.

Vi anser de ovannämnda bestämmelserna vara otillfredsställande och i vissa fall orimliga ur ekonomisk synpunkt, då det icke är ovanligt, att en relativt enkel ombyggnadsåtgärd kan inbespara stora årliga utgifter för underhållet.

Med anledning av vad ovan anförts hemställes,

att riksdagen måtte besluta att till *Bidrag till byggande av enskilda vägar* för budgetåret 1964/65 anvisa ett reservationsanslag av 20 500 000 kronor att avräknas mot automobilskattemedlen, samt

att riksdagen i skrivelse till Kungl. Maj:t måtte begära sådan ändring av Kungl. kungörelsen nr 793/1952 med tilläggsnr 103 av den 3 maj 1963, att byggnadsbidrag må kunna omfatta jämväl bidrag till s. k. fritidsvägar, i enlighet med vad i motionen har anförts.

Stockholm den 24 januari 1964

Lennart Mattsson

Erik Grebäck

Rune Gustavsson

Robert Johansson

Harald Skoglösa

i Alvesta
Arne Magnusson

i Dockered

i Nennesholm